RUSKI INWALID

No. 157.

NIEDZIELA. 4 Lipca 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Zagraniczne: Niemcy. Niderlandy. Angliia. Hiszpaniia. Szwecyia. Włochy.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

z Frankfortu, 15 Czerwca.

Dziś ogłoszono tu następuiący *akt ostateczny obrad ministeryalnych w* Wiedniu, *względem rozwinięcia i umocnienia związku niemieckiego.*

Udzielni Monarchowie i wolne miasta niemieckie, pomniąc na przyięty w czasie tworzenia związku niemieckiego obowiązek, zapewnienia przepisom aktu związkowego, stosownego rozwinięcia i potrzebnego uzupełnienia a to przez obiaśniaiące prawa zasadnicze; przekonani oraz, iź, aby ten związek łączący całe Niemcy w pokoiu i zgodzie, był nierozerwanym, nie wypada dłużey się ociągać ze wspólnemi obradami, celem zadosyć uczynienia wspomnionemu obowiązkowi i potrzebie, która się powszechnie czuć daie, mianowali tym końcem następuiących pełnomocników; *tu umieszczone są ich nazwiska*), którzy w Wiedniu, po wymianie przyzwoitych pełnomocnictw swoich, obrady gabinetowe rozpoczęli, a po pilney rozwadze i zgłębieniu widoków, życzeń i wniosków ich rządów, zgodzili się ostatecznie na następuiące artykuły:

Artykuł 1. Związek niemiecki iest opartym na prawie narodów, połączeniem udzielnych Monarchów niemieckich i wolnych miast, dla zapewnienia niepodległości i nietykalności ich kraiów związkiem obiętych, tudzieź dla utrzymania wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa Niemiec.

Art: 2. Związek ten, co do wewnętrznych stosunków; uważa się za wspólność udzielnych a pomiędzy sobą niepodległych kraiów, maiących zobopelne i iednakowe prawa i obowiązki umowne; pod względem zaś związków ze wnętrzych, składa ogłóową siłę, połączoną w polityczney iedności.

Art. 3. Rozciągłość i granice, iakie związek działaniom swoim przepisał, są obięte w akcie tegoż związku, który iest pierwszém zasadniczem prawem tego połączenia. Wymieniaiąc cele związku, stanowi oraz i określa prawa i obowiązki iego.

Art. 4. Zgromadzenie wszystkich członków związku może rozwinąć akt tegoż związku, ieśli tego do popięcia wskazanych w nim celow potrzeba. Wszakże postanowienia w tey mierze nie mogą bynaymniey sprzeciwiać się duchowi aktu związkowego, ani odstępować od zasadniczego charakteru tegoż związku.

Art. 5. Związek iest nierozerwanèm połączeniem, i dla tego żaden członek nie może się od niego uchylić.

Art. 6. Związek, według pierwiastkowego swego przeznaczenia, rozciąga się do kraiów, które teraz do niego należą. Przyięcie nowego członka wtenczas tylko nastąpić może, gdy wszyscy członkowie uznaią ie zgodném z istnieiącemi stosunkami i odpowiadaiącém korzyści ogółu. Odmiany w dzisieyszym stanie posiadłości ozłonków związkowych, me mogą mieć żadnego wpływu na prawa i obowiązki ich względem związku, chyba za wyraźnem zezwoleniem ogółu. Dobrowolne odstąpienie praw udzielności do części kraiu związkowego, może wprawdzie nastąpić bez takiego zezwolenia, lecz tylko na rzecz członka do związku wchodzącego.

Art. 7. Zgromadzenie związkowe złożone z pełnomocników wszystkich członków związku, iest reprezentantem całego związku i ciągłym konstytucyynym tłumaczem woli i czynności iego.

Art. 8. Szczególni pełnomocnicy przy seymie związkowym, zależą od tych, którzy ich umocowali; im też tylko są odpowiedzialnymi za ścisłe dopełnienie danych przepisow i ogólne sprawowanie interessow.

Art. 9. Zgromadzenie związkowe używa praw swoich i wykonywa swoie obowiązki w zakréslonych mu granicach. Władza iego iest oznaczona przepisami aktu związkowego, i stosownemi do niego prawami zasadniczemi, iuż postanowionemi lub postanowić się maiącemi, albo też w przypadku niedostateczności ich, celami związku, które umowa zasadnicza wskązuie.

Art. 10. Konstytucyyne postanowienia zgromadzenia związkowego, ogłaszaią ogólną wolę związku; takiemi zaś uważaią się te tylko postanowienia, które w obrębie właściwym zgromadzeniu związkowemu, po poprzedzaiącęm roztrząśnieniu, przez wolne kreskowanie w kommissyi lub *in pleno*, uchwalone zostały, w miarę, iak to zasadnicze prawa przepisuią.

Niderlandy.

z Bruxelli, 22 Czerwca.

Donoszą od granic Francuzkich, iż rozmaite korpusy 16tey dywizyi woyskowey odebrały rozkaz udania się ku Paryżowi.

PP. *Leewen*, inaczey *Riebing* i *Pocholles*, którzy oddawna byli tu wydawcami Dziennika *le Yrai Liberal*, musieli na rozkaz Królewski wyiechać za granicę. Pierwszy udał się do Akwisgranu, a drugi do Chivet.

Angliia.

z Londynu 23 Czerwca.

Przełożenie Pana *Wilberforce* (nie zaś *Ilberforce*, iak mylnie w numerze wczorayzsym doniesiono) było następuiącey treści. »Mnie się zdaie mówił, że tu dwa są punkta podlegaiące sprzeczce i na które w żaden sposob nie można się było zgodzić dotychczas, to iest: Uznanie i przyięcie Królowey przy dworach zagranicznych z honorami należącemi wysokiemu iey stanowi, i umiesczenie iey imienia w Liturgii. Łatwo sobie wystawić można, że pierwszy z tych punktów iest dosyć trudnym do rozwiązania i że prawie nie podobnem iest uchylić przyczyn przeszkadzaiących zadowolnieniu tey pretensyi. Między innemi należy do tych przyczyn i to, że Królowa JMść nawet przy własnym swoim dworze nie ma iescze tych honorów. Z odbytych iuż w tey mierze układów wiadomo, że gdy Królowa uda się np. do Milanu ministrowie angielscy tam znayduiący się odbiorą rozkazy czynienia iey należnych honorow; dwor zaś iak zagraniczny, według upodobania, w tey mierze postąpi. A tak pierwszy ten punkt należy uważać choć niezupełnie; lecz przynaymniey poczęści rozwiązanym. Przystąpmy teraz do drugiego. Chociaż ia sądzę iż to ważną iest rzeczą, aby N. Pani w modłach publicznych była wspominaną, lecz znowu zdrugiey strony zdaiemi się, iż kiedy tylko odbywaią się modły za Króla i całą iego rodzinę, tym samym modły idą i za Królowę iak należącą do teyże rodziny. Smiało powiedzieć mogę, że każdy kto się tylko modli za dóm Królewski nie przepomina i Królowey. Wszystko to zachęca mnie do wniesie-

nia, aby podać Królowey adres od parlamentu niższego: tak celem wynurzenia wdzięczności za iey gotowość zgodzenia się na żądanie parlamentu, iak równie też celem proszenia iey, aby dla zachowania spokoyności powszechney zaniechała pretensyi swoiey do zmiany modłów za rodzinę Królewską. Proszę szanownych członków parlamentu, aby się zastanowili nad skutkami iakie pociągnąć za sobą może odrzucenie przełożenia moiego. Wtenczas będziemy musieli przystąpić do rozbierania tego okropnego worka zielonego. Przyznaię się iż to co się w nim znayduie przestrasza mnie niezmiernie. Aby nieczynić zgorszenia ludowi, a przekrócić wszystkie niedorzeczne pogłoski iuż aż nadto obfite; z serca życzę uwolnić się od pomienionego rozbioru. Zresztą nic przyzwoitszego, pożyteczniey szego i chwalebnieyszego bydź nie może dla N. Pani iak zadowolnić żądanie czyli mówiąc iey słowami, uledz powadze parlamentu. Naymocniey przekonany iestem że w takiem zdarzeniu usprawiedliwi się nayzupełniey i całą hańbę zleie na ludzi złośliwych. Królowa nie iest Angielką; lecz zapewne dosyć ma ducha angielskiego dla uczynienia niektórych ofiar, niezbędnych dla zachowania sobie dobrego imienia w odliczu całego narodu.«

Pan *Brougham* zbiiał to przełożenie i z tego powodu długą miał mowę, w którey rozwodził się o ministrach z wielkim zapałem. Między innem uczynił uwagę: że Królowa wspominana była w modłach kościelnych wtenczas iescze, gdy była Xiężną *Wallii*, a więc teraz było by w cale niesprawiedliwie wyrzucać iey imie, gdy iuż iest Królową.

Lord *Castlereagh* oddowiedział na tę mowę z podobnymże zapałem i po rozprawach które do piątey z rana trwały przełożenie Pana *Wilberforce* przyiętem zostało większością 267 głosów. Dla ułożenia adressu wybrani są *Wilberforce*, *Wotley*, *Acland* i *Bankor*.

Sprawa Królowey iest teraz przedmiotem powszechnych rozmów nietylko w stolicy tuteyszey; lecz i w całym Królestwie. Tak uparte obstawanie za odrzuceniem rozebrania dokumentów złożonych w parlamencie, iest iedynym i nayosobliwszym przykładem w dzieiach Anglii.

Parlament przeznaczył 1,200,000 funtów szterlingów na wydatki nadzwyczayne woyska znayduiącego się w całey W. Brytanii; 300,000 na podobnież nadzwyczayne wydatki cywilne i 100,000 tysięcy na wyposażenia wychowanek zeszłey Królowey Anny.

Zbuntowani wyrobnicy w Wellington od 3 do 4 tysięcy ludzi, znowu powrócili do zwyczaynych swoich zatrudnień. Kommissyia która przeznaczona była na rozebranie ich skarg, uznała takowe za niesprawiedliwe.

Wkrótce odprawi się wspaniały pogrzeb zmarłego Pana *Grattan*. Ciało iego będzie złożone w Opactwie Westminsterskiem obok zwłok Pana *Foxa*, a miasto *Dublin* chce wystawić mu pomnik. Xiążę *Nolfork* iść będzie na czele orszaku pogrzebowego. Syn iego stara się, aby był następcą oyca w Parlamencie.

Angliia ma 590 okrętów woiennych; inne Mocarstwa Europeyskie maią ich tylko 119. Budowa ich kosztowała w roku 1817 milioon 100,000 funt:, a w roku 1818 miliion 200,000.

Wiadomo, iż Pan *Hunt*, iak tylko został przyprowadzony do więzienia w *Ilchester*, napisał list do Reformatorów Angielskich, Szkockich i Irlandzkich. Wyraził w nim:—„Szczególnieyszèm iest zdarzeniem, iż za rządu *Kromwela*, ieden z przodków moich, Pułkownik *Tomasz Hunt*, siedział w tem samem, co ia, więzieniu, i został skazany na śmierć, za to, iż walczył za Króla *Karola II.* Umknął wieczorem w wiliią exekucyi, przebrany w suknie siostry swoiey, która go odwiedziła; wysiadł szczęśliwie we Francyi, i z *Karolem II* powrócił do Anglii. *Kromwel* uwięził siostrę iego, i zabrał cały maiątek na skarb; nie oddano mu go nawet po powrocie *Karola*. Teraz d. 17 Maia zostałem osadzony na półtrzecia roku w tém samèm więzieniu, za to, iż byłem na zgromadzeniu ludu, które się spokoynie sprawowało, a które iazda Manszesterska gwałtownie rozpędziła.“

Hiszpaniia.

z Madrytu, 14 Czerwca.

Sławny *Jayme* czyli *Chaume*, herszt zbóyców, zaymuiących góry de *Crevillente* i przerzynaiących związki między Walencyią i Murcyią, pisał niedawno do zwierzchności mieyscowey, iż gotów iest poddać się Rządowi.

Przedsięwzięty niedawno środek przez policyią w Saragossie, każe się domyślać, że tam spokoyność iescze niezupełnie powróciła. Każdy z mieszkańców musi wziąść od policyi pismo nazwane po hiszpańsku Cedula *de bun*

ciudadino. Z tem pismem bezpiecznie każdy przechodzić może gdzie się podoba, a bez niego ściąga na siebie opinią podeyrzanego.

Znayduiący się tu kommisarze Junt: Arragońskiey, Asturyyskiey, Gallicyyskiey, Nawarskiey i St. Fernando podali Królowi adres, w którym zbiiaią iak naymocniey, rozsiane pogłoski o istnieniu partyy rewolucyyney i republikańskiey. N. Pan odpowiedział im bardzo łaskawie i prosił aby zaręczyli imienieniem iego prowincyie sobie powierzone o iednostaynem przywiązaniu i oycowskiey iego opiece.

Rząd wysyła do Biskai i ku granicom Francyi 600 dozorców celnych, aby tym sposobem przeszkodzić wciskaniu się kontrabandy.

Przy brzegach Biskai ziawił się także oddział kaprów ze strony powstańców.

Minister spraw wewnętrznych, *Don Arguelles*, lubo ieszcze bardzo chory, był iednak dnia 31 z. m. przypuszczony do pocałowania ręki Królewskiey i Infantów. Gdy iednego z Infantów chciał pocałować, ten usunął mu rękę, i uściskał go. Oświadczył Królowi, iż nadwątlone zdrowie iego niepozwala mu dłużey sprawować urzędu. Odpowiedział mu Monarcha łaskawie: *Pracuy WPan tyle, ile ci zdrowie pozwala.*

Wydał Król urządzenie, aby wszystkich Francuzów, którzy się w Ameryce Hiszpańskiey bez paszportu znayduią, i uwiezieni zostali, na wolność wypuszczono.

Monarcha nasz przechadza się często po ulicach tuteyszey stolicy; każe kupować gazety wystawione na przedaż i czytać ie sobie.

Szwecyia.

z Sztokolmu, 14 Czerwca.

Król JMść codzień teraz bywa na manewrach woyska pod Ladugärsgärdet.

Włochy.

z Rzymu, 14 Czerwca.

Xiężna Łukieska ma zamiar wyporządzić i do naylepszego doprowadzić stanu port *Viaregio* z którego wychodzi naywięcey marmuru karrarryyskiego. Ma się tam urządzić grobla czyli wał tak, aby otaczał pewną przestronność wody dosyć głęboką, do pomieszczenia i wygodnie ustawienia statków handlowych. Ludzie prywatni, którzyby chcieli budować domy w *Viaregio* otrzymaią ziemię bez płatnie. Z rozkazu teyże Xiężney zbudowano w Jenui galiotę i kilka statków kanonierskich. To wszystko iest iuż gotowe do wypłynienia.

Jezuici kupili niedawno w Sabinie w okolicach *Monte-Leone* bardzo piękną maiętność za którą zapłacili 35 tysięcy piastrów. Powiadaią, że maią tam osadzić tych z swoich braci, którzy będąc wygnani z Rossyi i Hiszpanii dążą do prowincyy kościelnych.

Odebrano w *Rzymie* list od pewnego kupca z *Epiru* w Grecyi z doniesieniem, iż czterey Baszowie wysłani od Wielkiego Sułtana na poskromienie zbuntawanego *Ali* Baszy *Ianiny*, połączyli się z nim, i wspólnie na czele 80,000 woyska, chcą ciągnąć przeciwko *Stambułowi.*

Oprócz małżonki *Ierzego IV.* inna ieszcze Dama rości pretensyią do tytułu Królowey Angielskiey. Iest to wdowa po byłym Pretendencie (z rodziny *Stuartów*), która pod nazwiskiem Hrabiny *Albany* mieszka w *Florencyi*, pobiera z Anglii 1,500 funtów szterl: pensyi, używa herbu Angielskiego, i przynaymniey w domu swoim ściśle zachowuie wszelkie obrzędy, iakie służą Królowey wdowie. Z domu nazywa się *Stolberg.*

Listy z *Neapolu* pod d. 31 Maia donoszą, iż *Wezuwiusz* nietylko szerokim otworem wyrzuca ogień, lecz nawet nowym, który się zrobił w stronie południowey góry.

Ostatni koncert Pani *Catalani* ma bydź iutro 5. b. m. o godzinie 6 z południa w wielkiey sali nowey bursy kupieckiey. Gdy ogrom tego lokalu przeszło 2000 osób pomieścić może, zmnieyszono zatem cenę biletow do 10 rubli assygnacyynych, a dochod cały dobroczynna Artystka przeznacza dla ubogich wstydzących się żebrzeć.

— Biletów na ten ostatni koncert można dostać u Pana *Angelo*, koło mostu *policeyskiego*, u Xięgarza *Pluchard*, u Xięgarzy braci *Sleuniu* i w wielkim magazynie angielskim.

---

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.